

IZJAVA SVEDOKA

Ime i prezime: nepoznato
Godina rođenja: oko 1968.
Mesto stanovanja: Šukovci kod Foče
Zanimanje: radnica u Fabrici nameštaja

Otkada su naši muškarci bili uhapšeni, niko nam tri meseca nije dolazio u kuću. U julu je u komšiluk, u kuću [REDACTED] majke [REDACTED], došla [REDACTED] sa troje dece. Došla je kod nas jer joj je kuća bila spaljena.

U našu kuću prvi put su upali TUTA, PIPOVIĆ iz ČELEBIĆA koji je stanovao u ČOLAR MAHALI i VESKO. Došli su oko pola dva, u vreme dok sam pripremala ručak. Bili su potpuno pijani. PIPOVIĆ je počeo da me ispituje o tome čija je kuća, ko živi sa mnom i koga u kući krijem, a ja sam mu odgovorila da smo tu samo moje dete i ja. Tražio je da sama pođem sa njim do podruma da proverim da li nekoga krijem, ali ja nisam htela da se odvajam od deteta. Otvarao je vrata od svih prostorija u kući, a kada sam pokušala da izađem napolje, ugurao me je u kuhinju i zaključao vrata. Uzeo je flašu alkohola i ispitivao me gde krijem oružje. Rekla sam mu da on kao Fočak odlično zna da u MAGLIĆU u poslednje vreme nije bilo novca ni za hleb, a kamoli za oružje. Pitao me gde radim i, kada sam mu rekla da radim u fabrici nameštaja kod direktora DRAGOLJUBA PIPOVIĆA, skinuo je kapu i pitao da li ga poznajem. Odgovorila sam potvrdno, jer u fabrici sam radila sa njegovom ženom a direktor mu je rođeni brat. Još uvek sam se preznojavala od straha. Zakleo se u svoju decu, [REDACTED] i [REDACTED], da mi niko neće nauditi i da nemam razloga za strah.

U tom trenutku ušao je VESKO koji je sa sobom vodio sedamnaestogodišnju [REDACTED] [REDACTED] koja je tada imala tromesečnu bebu. Tražio je da mu dam hemijsku olovku, jer navodno treba da ispita [REDACTED]. Kasnije mi je ona ispričala da je VESKO silovao, a onda je to isto učinio i TUTA. Posle su otišli kod [REDACTED], kod koje je bila i [REDACTED]. Nisam smela da ih pitam da li su i njima naudili. PIPOVIĆ me tada spasio, ali znala sam da „posetama” neće biti kraja. Savetovao me da se danju krijem u šumarku i da pokušam da se sačuvam do odlaska konvoja.

Sutradan smo se [REDACTED] i ja čitav dan krile u žbunju. Predveče, kada smo se vratile, u kuću su došla trojica koji su tražili da izađemo napolje da nas legitimišu i ispitaju. Povelili su sa sobom [REDACTED], [REDACTED] i staru [REDACTED] koja se uskoro upalakana vratila, rekla mi je da su nju oterali jer je stara i da zovu mene i [REDACTED]. Spremila sam se da pobegnem u šumu. Otišla sam do komšinicine [REDACTED] da uzmem patike za dete, ali su me komšinicini sinovi uhvatili i nisu mi dali da bežim. Bojali su se da ih zbog mog bega ovi ne ubiju.

[REDACTED], [REDACTED] i mene strpali su u kola i odvezli su nas prema TRNOVAČAMA kod FOČE. Dete mi je ostalo kod komšija. Smestili su nas u neku kuću i nudili su nam piće. Najstariji je prvi odveo [REDACTED] u sobu da je „ispituje”. Čuli smo šta se tamo desilo, a [REDACTED] nam je po povratku, valjda iz stida, naivno rekla: „Ja dobro prođoh”. Taj stari je onda predložio da ne duljimo, nego da svaki po jednu ispita pa da idemo svojim kućama. Sa mnom je bio MILORAD PETKOVIĆ, nastavnik u ČELEBIĆIMA a inače rodom iz CRNE GORE. Raspitivao se kada mi je muž otišao. Dodirnuo me po nozi i pitao kako sada stojim „s tim”. Rekla sam mu da on

nema ništa „s tim”, a on mi je naredio da se spremim. Molila sam ga da me ubije, samo da me ne siluje i pitala ga ima li on ženu i decu. Odgovorio mi je da bi se to isto desilo njegovoj ženi da su Muslimani osvojili FOČU i oterao me u kupatilo da se istuširam. Otišla sam u kupatilo ali, kako više nisam htela da izađem, počeo je udarati po vratima. Izašla sam i on me silovao.

Posle smo sedeli u kuhinji. [REDAKCIJA] je skoro zaspala na stolici, a [REDAKCIJA] se smejala, pušila je i pila sa njima i još tražila da joj daju da ponese kafu. Kako je [REDAKCIJA] devojčko prezime KOVAČEVIĆ, zafirkavali su se da bi mogli da je prekrste u Srpkinju. Govorili su da joj je muž nikakav, kada je mogao da je ostavi samu sa detetom koje nije ni video. Terali su me da pijem. Nikada nisam pila alkohol i bojala sam se da ću se opiti, pa sam uporno odbijala. [REDAKCIJA] je popila nekoliko čaša alkohola i neprestano se kikotała. [REDAKCIJA] je zaspala, a ja sam je gurala nogom da se probudi. Stari je predložio da idemo u sobe da se ispravamo. Nagovorila sam ga da ostanemo u kuhinji jer sam se plašila da nas opet ne siluju. Molila sam ih da nas odvezu kućama, ali nisu hteli da nas voze do pet ujutro zbog nekih njihovih straža. U pet sati, u kamionu za hleb, vratili su nas do kuća. MILORAD mi je rekao: „Ćao, sekice, vidimo se opet”.

Ujutro sam odmah otišla u SUP kod muževljevog prijatelja, profesora VOJE STAROVIĆA. On mi je i ranije rekao da mu se obratim ako budem imala problema i pitao me imam li rodbine u SRBIJI i CRNOJ GORI da me preveze do granice, pa da odem kod njih. On mi je pomogao i da posetim muža u zatvoru. Ispričala sam mu šta mi se desilo. Predložio mi je da se prebacim kod nekoga ko stanuje u blizini SUP-a i da sačekam konvoj. Tada još nije smeo da me prebaci. Otišla sam kod rođake u grad.

Ona trojica su opet dolazila do naših kuća. Moju su obili i opljačkali. [REDAKCIJA] je pobešla kod svoje rođake koja je živela pored zgrade SUP-a, u centru FOČE. Kada su ponovo došli, odveli su sa sobom [REDAKCIJA], [REDAKCIJA] (devojka iz mešovitog braka, otac joj je Musliman a majka Srpkinja) i četrdesetogodišnju [REDAKCIJA], majku petoro dece. Tražili su njenu dvanaestogodišnju kćerku, ali [REDAKCIJA] je prethodno uspela da je sakrije. Kasnije su prestali da dolaze.

[REDAKCIJA] je, nekoliko dana kasnije, zbog svoje bebe morala da ode po mleko u ŠUKOVCE. Nikada se više nije vratila. Dete joj je ostalo kod rođake. Tada su viđena kola sa kojima su nas ranije odvodili, Kadet. Pretpostavljam da su je pokupili ispred kuće i više je nisu vratili. Možda su je odveli u školu u MILJEVINU, gde su držali žene koje su vojnici silovali.

TUTA je u moju kuću u [REDAKCIJA] dovodio [REDAKCIJA]. [REDAKCIJA] TUTA se raspitivao za mene. [REDAKCIJA] mu je rekla da sam kod neke tetke u GORNJEM POLJU. Tražio je i [REDAKCIJA] kćerku [REDAKCIJA], a [REDAKCIJA] je rekao da nije „njegov broj” pa će morati sa [REDAKCIJA]. Mislim da je [REDAKCIJA], od žene koja mi je donosila mleko, saznala gde se nalazim i TUTA me je pronašao. Došao je sa još jednim mršavim čovekom. VOJO STAROVIĆ nije znao gde se tačno nalazim, ali rekao mi je da, čim neko dođe, istrčim na balkon i vrištim. Kada je TUTA pošao da vidi ima li nekoga na balkonu, zgrabila sam dete, istrčala iz stana i počela da vrištim. TUTA je moju rođaku pitao da li sam normalna.

Otrčala sam do SUP-a. Milicionar DOSIĆ, koga zovu DOLE, rekao mi je da će razgovarati sa TUTOM i da mogu da se vratim kući. U jednoj zgradi pored SUP-a bile su smeštene muslimanske porodice, po njih 30 u jednom stanu, ali DOLE mi je rekao da ne idem sa detetom u tu gužvu. Predlagao mi je da me on otprati do stana, ali htela sam da odem kod [REDAKCIJA] i

█ do polaska konvoja. Rekla sam mu da ću ostati kod rođake, a otišla sam u stan kod jednog poznanika Srbina. Tu sam ostala petnaest dana.

█ i █ su mi rekle da siledžije više ne dolaze pa sam se prebacila kod njih. Isto veče iz zgrade preko puta odveli su █. Ranije su odveli i █ kćer. Mogli smo da čujemo sve što se dešava. █ kćerka █ i ja preko dana smo ostajale tu, a uveče smo išle da spavamo kod komšija Srba.

Sutradan, oko 17 sati, jedna kola su se zaustavila pred našom kućom. Zgrabila sam dete, istrčala kroz prozor i sakrila se iza drveća. Sa mnom je istrčao i █ sinčić █. Čuli smo kako █ plače jer su hteli da joj odvedu dvanaestogodišnjju █. █ je počeo da kuka za sestrom. Htela sam da se ponudim da me vode umesto deteta, ali znala sam da bi onda odveli i mene i nju. Ne znam zašto, ali tada ipak nisu nikoga odveli. Otišla sam u kuću Srbina kod koga sam spavala.

Ujutro sam žene zatekla izrazito zabrinute i ćutljive. Tog dana je zaklana žena, čiji je sin otišao na ratište u GORAŽDE. Prezivala se █. Po licima komšinica znala sam da se i njima nešto desilo, da su ih opet vodili. Rekle su mi da su prethodne noći odveli █ i devojke █ i █. Njih šestorica. Odveli su ih u napušten █ stan u GORNJEM POLJU, mislim da je to u Samoborskoj ulici. █ mi je ispričala da su sve tri morale gole da idu od jednog do drugog, tako da je svaka bila šest puta silovana. Njoj su od toga bili poremećeni genitalni organi. U FOČI je bilo pedesetak ljudi koji su samo to radili, silovali žene. █ je kasnije sa svoje petoro dece otišla u TURSKU.

Žene iz TROŠNJA, pored BRODA, vodili su u „PARTIZAN”. Tu su zatvorili žene i decu iz celog sela. Žene su odvodili svako veče i silovali su ih po nekoliko puta uzastopno. Dva meseca su ih tu držali.

Konačno sam i ja napustila tu kuću u █. Otišla sam kod Srbina, kod kojeg sam ranije boravila petnaest dana, i opet ostala toliko. Jedne večeri videla sam kako su iz pravca BRODA dovezli kamion pun muškaraca, Muslimana. Dovedi su ih na most i tu su ih tukli sa pendrecima, čizmama, čim god su stigli. Psovali su im „majku muslimansku”, a onda su ih opet vratili na BROD. Gledali smo svakodnevno kako leševi plutaju DRINOM. Na SASTAVCIMA, na mestu gde se sastaju DRINA i ČEHOTINA, te leševe bi trpali u vreće i ubacivali ih u iskopanu rupu. To mesto je tačno preko puta naših kuća. Srbina, kod koga sam bila, zahvatio je strah kada je čuo da su četnici streljali jednog Srbina koji je krio Muslimanku. Zato sam odlučila da se vratim kući u █.

Kada sam se vratila, █ i ja opet smo se skrivale u šumi. Dva puta dnevno donosili su nam hranu. U šumi smo ostale nekoliko dana i noći. U međuvremenu vojnici su dolazili u „čišćenje terena”. Imali su spiskove sa imenima žena iz tog kraja. Na tim smo spiskovima bile i ALMA i ja. Odveli su █, █, █, █, █ i █. Zapalili su █ štalu. Tri puta su, kada su dolazili, bili u našoj neposrednoj blizini ali nisu uspeali da nas pronađu. Posle trećeg dolaska žene nam čitav dan nisu donosile hranu. █ je počela da plače jer je mislila da su ih sve pobili. Čule smo i pucnje. Odlučile smo da se spustimo do kuće.

Zatekli smo samo tri nane koje su nam rekle da bežimo jer su nas tražili. Kuća je bila potpuno ispreturana. Prenoćile smo kod Srba misleći da će sutradan konačno da krene konvoj. Isčekivale smo ga tako nekoliko dana. █ je ostala kod tih Srba, a ja sam se danju opet krila u šumarku. Noću sam bila u kući, gde sam pomalo oprezno pokušavala da se odmorim. Ujutro bi još u zoru odlazila u šumarak.

Jedno jutro, videli smo gužvu pred zgradom SUP-a. Spremao se konvoj. Četiri autobusa su otišla u prvoj turi, a mi smo se ukrkali u druga dva. Sačekali smo da dobijemo papire za odlazak i u 12 sati smo pošli iz grada. Tako sam stigla u NOVI PAZAR.

Moj muž je bio u KP Domu. Mislim da su ga kasnije razmenili, ali ne znam ništa pouzdano. I [REDACTED] muž je bio zatvorenik KP Doma. On i njegov brat dobili su oružje od ALIJE (KOLUBARE). Dok je bio zatvoren, [REDACTED] su odveli u KP Dom i ona je, prema pričama koje sam čula, ispričala sve što je znala. Rekla im je ko je vodio grupu, koje su naoružanje imali, sve je ispričala. Sama im je dovela svog devera. Pustili su je, a devera su ubili u KP Domu. Ne znam šta je bilo sa njenim mužem. Uglavnom su poubijali naoružane ljude i članove SDA. Iz mesne zajednice ŠUKOVAC ubili su oca sekretara SDA koji se prezivao ČANKUŠIĆ. Njegov brat HASAN ČANKUŠIĆ zna tačan datum tog ubistva. Ubili su i braću VEIZA, takođe članove SDA. Jedan od njih zvao se ZULFO. Kažu da je u KP Domu bilo oko dve i po hiljade zatvorenika. Medicinar ZIĆA MEHMEDPAŠIĆ krišom je vodio evidenciju o ubijenim zatvorenicima. Kažu da se nisu svi milicionari ponašali isto prema zatvorenima, da je najbolji bio načelnik DRAGAN GAGOVIĆ. Ne znam šta da mislim, jer da je hteo mogao je više da nam pomogne, da nas zaštiti od kriminalaca i ubica. Ovako nam je jedino bilo preostalo da bežimo.